

เขียนให้ดี เขียนให้ถูก

рінฤทัย สัจจพันธุ์

จากการได้อ่านบทความวิชาการ งานวิจัย รายงานของนักศึกษา ตลอดจนเรียงความของนักเรียน ที่ส่งประกวด ได้พบว่าข้อบกพร่องส่วนหนึ่งของงานเขียนเหล่านั้นมาจากการใช้ภาษา อันเป็นเรื่องน่าตำหนิ น่ารำคาญ และน่าเสียสยไปพร้อมกัน

ข้อบกพร่องสำคัญในการเขียนมี ๒ ประการ คือ ข้อบกพร่องของระบบการเขียน และข้อบกพร่องของการใช้ภาษา

ข้อบกพร่องของระบบการเขียนที่พบมาก คือ การสะกดคำ การเว้นวรรค และการย่อหน้า

การสะกดคำเป็นปัญหาที่พบในข้อเขียนทุกระดับ แน่่อนว่าในทุกภาษามีคำที่สะกดง่าย และคำที่สะกดยาก วิธีแก้ปัญหาคือการเขียนคำที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่แน่ใจว่าสะกดอย่างไร คือการเปิดพจนานุกรม แต่ผู้เขียนส่วนหนึ่งมักง่าย สะกดแค่พอให้อ่านออกไปก่อน อาจจะคิดว่าสะกดอย่างไรคนอ่านก็เข้าใจ ความหมาย หรือหากส่งเรื่องไปลงวารสาร/นิตยสาร ก็คิดว่าคำใดสะกดการันต์ไม่ถูกต้องบรรณาธิการก็ต้องตรวจแก้ไขเอง ความคิดผิด ๆ เช่นนี้ทำให้ละเลยเรื่องความถูกต้องของภาษา เรื่องการสะกดคำ ดูเหมือนเป็นเรื่องเล็ก ๆ แต่ที่จริงเป็นเรื่องใหญ่ เพราะหากเป็นการประกวดแข่งขัน การสะกดการันต์ผิดมากเกินไปก็จะเป็นปัจจัยให้ถูกตัดคะแนนได้ การสะกดคำให้ถูกต้องเป็นการแสดงความรู้ภาษา ความรอบรู้ ความพิถีพิถัน และความใส่ใจในเรื่องความถูกต้องของผู้เขียน

การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสื่อสารเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ส่งผลให้การ

สะกดการันต์ของคนรุ่นใหม่บกพร่องมากยิ่งขึ้น นอกจากวัยรุ่นจะคิดคำภาษาสนทนา (chat) ของพวกตนขึ้นมา โดยสะกดให้ผิดไปจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยจงใจ เช่น กรู กิดดุง เต่ว บัยเด ซิมิ งูจิ คริคริ ฯลฯ แล้ว การสนทนาทางไลน์หรือส่งข้อความก็จะพบการสะกดผิดโดยพลั้งเผลอ หรือโดยไม่รู้ว่าจะกดอย่างไร แต่ไม่แก้ไข เพราะถือว่าเป็นบทสนทนาที่ผ่านไปอย่างรวดเร็ว หากสื่อสารได้ก็ถือว่าใช้ได้ และในบริบทนี้ถือว่าเป็นภาษาพูด ไม่ใช่ภาษาเขียน ความคิดเช่นนี้ก็ไม่ผิดนัก แต่การสะกดคำตามใจชอบ หรือปล่อยให้มีคำสะกดผิด ๆ ในการสื่อสารออนไลน์ อาจจะทำให้ติดนิสัยไปใช้ในบริบทของภาษาเขียนด้วย ทำให้สะกดผิดแม้คำง่าย ๆ เช่น คำกริยา สะกดผิดเป็น คำกริยา ซึ่งหมายถึงกริยาทำทาง เท้าความ สะกดผิดเป็น ท้าวความ แท้ก็ชี้ สะกดผิดเป็น แท้ก็ชี้ ถ่วงดุล สะกดเป็น ถ่วงดุลย์ กะเพรา สะกดผิดเป็น กระเพรา สังสรรค์ สะกดผิดเป็น สังสันท์

การสะกดคำทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนหนังสือต้องให้ความสนใจ ปัจจุบันมีการทับศัพท์ภาษาต่างประเทศตามที่ใช้กันมาแต่เดิม และทับศัพท์ตามที่ผู้เขียน/ผู้แปลใช้ระบบคิดของตนเอง ดังนั้น คำเดียวกันอาจสะกดการันต์ไม่ตรงกัน ในเรื่องการสะกดคำทับศัพท์และคำบัญญัติศัพท์ ขอแนะนำให้อ้างอิงหนังสือหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาต่างประเทศของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งพิมพ์เผยแพร่อยู่เสมอ ทั้งเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์เดิม เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และทั้งออกหลักเกณฑ์สำหรับภาษาที่ยังไม่มีหลักเกณฑ์มาตรฐาน

มาก่อน เช่น ภาษาจีน และภาษาในกลุ่มประเทศ
อาเซียน

การเว้นวรรคเป็นข้อบกพร่องที่พบมาก
เช่นกัน ระบบภาษาไทยต่างจากภาษาต่างประเทศบาง
ภาษาตรงที่เขียนติดกันเป็นประโยค จึงต้อง**วรรคใหญ่**
เมื่อจบประโยค และในระหว่างประโยคหากมีอนุ
ประโยคหรือความที่ต้องการแยกให้ชัดเจนก็ใช้**วรรค**
น้อย นอกจากนี้ยังเว้นวรรคเมื่อต้องการเน้นคำสำคัญ
และเว้นวรรคระหว่างคำที่ยกเป็นตัวอย่าง การไม่เว้น
วรรคในข้อเขียน ส่วนหนึ่งมาจากความไม่รู้ระบบ
ภาษาไทย แต่อีกส่วนหนึ่งมาจากการไม่อ่านตรวจทาน
ก่อนส่งงาน การใช้คอมพิวเตอร์จัดหน้ามีส่วนทำให้
การเว้นวรรคไม่ถูกต้อง บางแห่งเว้นวรรคกว้างเกินไป
บางแห่งไม่เว้นวรรคระหว่างประโยค ดังนั้น การ
ตรวจทานในขั้นตอนสุดท้ายก่อนส่งต้นฉบับจึงเป็น
เรื่องจำเป็น

การย่อหน้าเป็นเรื่องสำคัญในการเขียน
เพราะในข้อเขียนหนึ่งฉบับจะมีความคิดหลักที่เป็น
แก่นเรื่องซึ่งแสดงองค์รวมของข้อความทั้งหมด และม
ีความคิดย่อยซึ่งผู้เขียนควรแยกเป็นประเด็น ๆ ให้
ชัดเจน การใช้ตัวเลขกำกับประเด็นย่อยอาจทำห
ือบทความเชิงวิชาการหรือเรียงความไม่ชวนอ่าน
ดังนั้นการขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อแสดงประเด็นใหม่ หรือ
แตกประเด็นจากเดิมจึงเป็นวิธีการเขียนที่ดี อย่างไรก็ตาม
แม้จะมีหมายเลขกำกับเพื่อแยกหัวข้อ แต่ในแต่ละ
หัวข้อก็มีความหลายอย่าง จึงจำเป็นต้องย่อหน้า
โดยให้แต่ละย่อหน้าแสดงความคิดสำคัญเพียงอย่าง
เดียว ดังนั้น ผู้เขียนควรใช้ย่อหน้าทุกครั้งเมื่อแสดง
ประเด็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้กระจ่างชัด อ่านง่าย
เข้าใจง่าย รวมทั้งทำให้ผู้อ่านได้พักสายตา พักความคิด

ข้อบกพร่องของการใช้ภาษาที่พบมาก ได้แก่
ข้อบกพร่องเรื่องประโยค และข้อบกพร่องเรื่องคำ

ข้อบกพร่องเรื่องประโยคที่พบบ่อยมักเป็นการ
เขียนประโยคไม่ครบความ ส่วนที่ขาดหายไปมักจะ
เป็นคำกริยา เนื่องจากผู้เขียนใช้ประโยคขยายที่มี

คำเชื่อมเนื่องกันไป เช่น ซึ่ง.....ที่....โดย.... เพราะ.....
ฯลฯ ซ้อนกันหลายประโยคหลายบรรทัด ทำให้
พลังผลของคำกริยาของประโยคหลัก ผู้อ่านจึงไม่
เข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อเพราะเนื้อความ
ไม่ครบเนื่องจากประโยคไม่มีคำกริยาซึ่งเป็นส่วน
แสดง ดังนั้น ผู้เขียนควรระวังไม่เขียนประโยคที่ยาว
เกินไป เมื่อครบใจความแล้วควรขึ้นประโยคใหม่
เพื่อให้ข้อความกระชับรัดกุม

ข้อบกพร่องเรื่องการใช้คำเกิดจากเหตุผลหลาย
ประการ เช่น การใช้คำผิดความหมาย การใช้คำผิด
หน้าที่ การใช้คำฟุ่มเฟือย การใช้ภาษาพูดแทนภาษา
เขียน

คำที่ใช้ผิดความหมายมักเป็นคำที่ดูเหมือนจะ
มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ที่จริงมีความหมาย
แตกต่างกัน เช่น คำว่า

ตรวจ กับ ตรวจสอบ

ตรวจ หมายถึงความว่า มองดูอย่างใกล้ชิด
พิจารณาอย่างละเอียด
ตรวจสอบ หมายถึงความว่า ตรวจเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง
ดังนั้น ประโยคว่า “**ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายงาน**
การวิจัยก่อนพิจารณาอนุมัติทุนวิจัย
งวดต่อไป” จึงไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องควรใช้ว่า
“**ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจรายงานการวิจัยก่อนพิจารณา**
อนุมัติทุนวิจัยงวดต่อไป”

ประสิทธิภาพ กับ ประสิทธิผล

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการ
ทำงานให้เกิดผลสำเร็จ .

ประสิทธิผล หมายถึง ผลอันเกิดจากการ
ทำงานสำเร็จ

ดังนั้น ประโยคที่ว่า “**เราหวังว่าการทำงาน**
ครั้งนี้จะมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย” จึงไม่
ถูกต้อง ควรใช้ว่า “**เราหวังว่าการทำงานครั้งนี้จะมี**
ประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย”

คำบางคำแม้จะมีความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ในบริบทต่างกัน เช่น “**สายน้ำไหลหลังลงมาอย่างไม่ขาดสาย**” แต่ “**ผู้คนหลังไหลเข้ามาในบริเวณลานพระรูปทรงม้าอย่างมีดฟ้ามัวดิน**”

เรื่องการใช้คำผิดหน้าที่ ในปัจจุบัน มีผู้ใช้คำผิดหน้าที่มากขึ้น และเมื่อใช้กันนานจนชินหูชินตา ก็อาจกลายเป็นคำถูกต้องหรือทำให้หลายคนเข้าใจว่าเป็นการใช้คำถูกต้องแล้ว เช่น

ประโยคว่า “**เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นนักกวีที่เขียนกวีอย่างไพเราะคมคาย**” เป็นประโยคที่ใช้คำผิดหน้าที่และผิดความหมาย เพราะคำว่า กวี เป็นคำนาม หมายถึง ผู้แต่งคำประพันธ์ ส่วนบทประพันธ์ที่แต่ง เรียกว่ากวีนิพนธ์ แต่ปัจจุบัน มีคนใช้คำว่า กวี หมายถึง ผลงานประพันธ์ แล้วสร้างคำใหม่ว่า นักกวีขึ้นมา แม้ว่าจะเป็นการสร้างคำอิงตามขนบภาษาให้หมายถึงผู้กระทำสิ่งนั้น เช่น นักประพันธ์ นักเขียน นักร้อง แต่คำว่า นักกวี ไม่มีในภาษาไทย เพราะคำว่า กวี มีความหมายถึงบุคคลอยู่แล้ว ดังนั้น ประโยคที่ใช้คำถูกต้อง คือ “**เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นกวีที่เขียนกวีนิพนธ์อย่างไพเราะคมคาย**”

คำว่า **ดัง** เป็นคำวิเศษณ์ แต่ปัจจุบันมีคนใช้เป็นคำกริยา เช่น “**นักร้องคนนี้ดังขึ้นมาเพราะหน้าตาหล่อเหลา ทั้ง ๆ ที่ร้องเพลงไม่เก่ง**” ประโยคที่ถูกต้องควรจะเป็น “**นักร้องคนนี้มีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นมาเพราะหน้าตาหล่อเหลา ทั้ง ๆ ที่ร้องเพลงไม่เก่ง**” หรือ “**คนนี้เป็นนักร้องดังขึ้นมา เพราะหน้าตาหล่อเหลา ทั้ง ๆ ที่ร้องเพลงไม่เก่ง**”

คำว่า **พร่องน้ำ** เป็นคำเกิดใหม่ตอนมหาอุทกภัยปี ๒๕๕๔ คำว่า **พร่อง** เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึงขาดไปหรือน้อยไป ไม่เต็มตามอัตราเดิม เช่น “**ทำงานไม่พร่องเลยนะ**” หมายถึง ทำแล้วงานไม่ลดน้อยลงไป แสดงว่าทำงานไม่เต็มที่ เมื่อใช้เป็นคำกริยา หมายถึง ยุบหรือลดลงไปจากเดิม เช่นในประโยคว่า **น้ำพร่องขวด** คำว่า **พร่อง** เป็นคำกริยา

ของน้ำ เป็นอกรรมกริยา ในที่นี้คือน้ำในขวดลดลงไป แต่ในยามน้ำท่วมปี ๒๕๕๔ มีผู้นำคำว่า **พร่อง** มาใช้เป็นสกรรมกริยา โดยละประธานที่เป็นบุคคลหรือวิธีการที่จะทำให้ น้ำลดลง และใช้คำว่า **น้ำ** เป็นกรรมของคำว่า **พร่อง** ดังนั้น **พร่องน้ำ** จึงหมายถึง ทำให้น้ำลดลง หรือ น้ำถูกทำให้น้ำลดลง โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้เครื่องสูบน้ำ

ภาษาในวงการกีฬาที่ใช้กันผิด ๆ เสมอ คือคำว่า **แพ้ให้กับ** คำว่า **แพ้** เป็นคำกริยาที่ตามด้วยกรรมได้เลย เช่น “**ฉันแพ้ยา จึงเกิดอาการวิงเวียน**” , “**สุริย์แพ้วสมศรีในการแข่งขันร้องเพลงชิงรางวัล**” แต่ปัจจุบันสื่อมวลชนเดิมพบทำให้แก้คำนี้โดยไม่จำเป็น เป็น **แพ้ให้กับ** เช่น “**ในการพบกันนัดแรก เซลซียแพ้ให้กับหงส์แดง “ลิเวอร์พูล” ยับเยิน**” ซึ่งเป็นการใช้ภาษาไม่ถูกต้อง

ความฟุ่มเฟือยไม่ใช่สิ่งดี การใช้ภาษา **ฟุ่มเฟือย**ก็เช่นกัน เพราะการใช้คำเกินพอดีจะทำให้ข้อความเยิ่นเย้อ ความหมายไม่กระชับ บางครั้งผิดความหมาย หรือผิดหลักการใช้ภาษาอีกด้วย

คำว่า **ตายลง** เป็นตัวอย่างหนึ่งของการใช้คำฟุ่มเฟือย เพราะใช้คำว่า **ตาย** คำเดียว ความหมายก็ชัดเจนแล้ว การใช้คำว่า **ตายลง** อาจทำให้มีข้อสงสัยว่า **ตายขึ้น** มีไหม เพราะปกติคำเหล่านี้จะมีคำคู่ตรงข้าม

คำว่า **ลุ่มเสียด** ก็เป็นการใช้คำซ้อนโดยไม่จำเป็น คำว่า **ลุ่ม** มีความหมายว่า อาการที่ทำไปโดยไม่แนใจผล เช่น **เดาลุ่ม** หรือไม่เฉพาะเจาะจง เช่น **ลุ่มตัวอย่าง** ส่วนคำว่า **เสียด** หมายความว่า ลองทำสิ่งที่ไม่แนใจว่าจะเกิดผลอย่างไร คำว่า **ลุ่มเสียด** ใช้ในความหมายตรงกับคำว่า **เสียด** ดังนั้นใช้คำว่า **เสียด** คำเดียวก็ได้ความหมายเท่ากัน แต่ปัจจุบันคำว่า **ลุ่มเสียด** เป็นศัพท์ที่วงการตำรวจ ทหาร และนักข่าวนิยมใช้

คำว่า นำพา เป็นตัวอย่างหนึ่งของการใช้คำ
ฟุ่มเฟือยแล้วทำให้เกิดความหมาย เพราะใช้คำ
ว่า นำ หรือ พา คำใดคำหนึ่ง ก็สื่อความหมายได้แล้ว
ว่าให้เอาสิ่งของนั้น ๆ ไป เช่น “กรุณานำสิ่งของที่
จำเป็นของท่านติดตัวไปด้วย” ไม่ควรใช้ว่า “กรุณา
นำพาสิ่งของที่จำเป็นของท่านติดตัวไปด้วย” เมื่อใช้
เป็นคำซ้อน ความหมายของคำจะผิดไป เพราะคำว่า
นำพา หมายความว่า เอาใจใส่ เอาธุระ สนใจ แต่มัก
ใช้ในความหมายเชิงปฏิเสธว่า ไม่นำพา ตัวอย่าง
ประโยคที่แสดงความแตกต่างของคำ ๒ คำ นี้ เช่น “ที่
พากันยกขบวนมาปิดถนนแบบนี้ พวกเขาไม่นำพาหรือ
กว่าใครจะเดือดร้อนบ้าง”

คำว่า ทำการ/มีการ จัดเป็นคำฟุ่มเฟือยยอดนิยม พระ
ราชวรพงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลง
กรณทรงนิพนธ์บทกลอนแสดงความสงสารคำว่า “ทำ
การ” ไว้ เนื่องจากมักมีผู้นำมาใช้โดยไม่จำเป็น แต่
คนสมัยนี้ก็ยังนิยมใช้ เราจึงจะพบข้อความที่ตัดคำว่า
ทำการ/มีการ ออกไปได้โดยไม่เสียความแต่อย่างใด
เช่น

“รัฐบาลประกาศว่าจะทำการปฏิรูปบ้านเมือง
ก่อน จึงจะจัดให้มีการเลือกตั้ง”

“ผู้สมัครเข้ารับทุนอุดหนุนการวิจัยจะต้องทำ
การกรอกใบสมัครให้ครบถ้วน”

การใช้คำบุพบทหรือสันธานขึ้นต้นประโยค
นับเป็นการใช้คำฟุ่มเฟือยที่ควรแก้ไข คำที่ใช้มาก คือ
สำหรับ ซึ่ง และโดย ทั้ง ๓ คำสามารถตัดออกได้โดยไม่
ทำให้ความหมายเสียไป เช่น

“สำหรับนักสังคมวิทยาเห็นว่าปัจจัยทาง
ชีวภาพไม่ได้เป็นตัวกำหนดสถานะเพศ (gender) แต่
ความหมายของสถานะเพศกำหนดได้จากเงื่อนไขเชิง
สังคมและวัฒนธรรม”

“ซึ่งประเทศไทยและประเทศจีน มี
ความสัมพันธ์กันมายาวนานทั้งประวัติศาสตร์
วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ”

“โดยหลังจากหมดภาระจากตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารแล้ว เขาจะใช้ชีวิตสบาย ๆ เป็นชาวไร่”

การใช้ภาษาพูดหรือภาษาปากในภาษาเขียนที่
เป็นทางการหรือกึ่งทางการ ถือเป็นข้อบกพร่องเช่นกัน
เพราะเป็นการใช้ภาษาผิดกาลเทศะ จึงควรหลีกเลี่ยง
การใช้ภาษาสนทนาออนไลน์ (chat) ภาษาสะแลง คำ
คะนอง ภาษาปาก ภาษาคำใหม่วัยรุ่น
ภาษาต่างประเทศที่สามารถใช้คำไทยแทนได้
รวมทั้งภาษาสัญลักษณ์ เช่น อีโมติคอน (emoticon)

นอกจากนี้ คำภาษาไทยมีฐานานุกรมศักดิ์ จึงควร
เลือกใช้คำให้เหมาะสมแก่บุคคล กาละ เทศะ และ
บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ผู้ใช้ภาษาต้องเรียนรู้
คำราชาศัพท์ คำสุภาพ คำเฉพาะกลุ่ม เพื่อใช้ให้
ถูกต้อง

ข้อเขียนที่ดีควรสมบูรณ์ทั้งเนื้อหาและการ
นำเสนอ ด้านเนื้อหา ผู้เขียนแสดงข้อมูลถูกต้อง มี
ความคิดแปลกใหม่สร้างสรรค์ มีทัศนะวิจารณ์ที่
น่าเชื่อถือ ด้านการนำเสนอ ผู้เขียนสามารถลำดับ
เรื่องราวอย่างต่อเนื่อง มีสัมพันธภาพ มีความเป็น
เอกภาพ และใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้อง สละสลวย ชวน
อ่าน และเหมาะสม ไม่สับสน ไม่วกวน ไม่กำกวม
การใช้ภาษาไทยจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือมี
ระบบภาษา และขนบภาษาที่เป็นองค์ความรู้ และมี
ศิลปะของการการใช้ภาษาที่แสดงลีลา ท่วงทำนอง
และน้ำเสียงควบคู่ไปกับการนำเสนอสารความหมาย
ของเนื้อหา และความเฉียบคมของความคิด การใส่ใจ
ในเรื่องภาษาไทยเพื่อ “เขียนให้ดี เขียนให้ถูก” จึงเป็น
เรื่องสำคัญและจำเป็นสำหรับนักวิชาการไม่น้อยไป
กว่าข้อมูลและความคิดสร้างสรรค์

